

การพัฒนาแนวทางการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ
เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์*
GUIDELINES FOR THE QUALITY MANAGEMENT OF THE ELDERLY CARE
CENTER FOR THE ELDERLY SOCIETY SUPPORTING OF NAKHON
SAWAN PROVINCE

บุศรา เชื้อดี

Busara Chuadee

วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

Northern College, Thailand

E-mail: yin2506@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหา และอุปสรรคในการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์ เป็น การวิจัยแบบผสมผสาน ระหว่างวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 - 1.00 มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.88 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 242 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง กลุ่มตัวอย่างคือผู้เชี่ยวชาญใน ด้านการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ 7 คน และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.86) ปัญหาอุปสรรคในการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ พบว่า ยังไม่มีนโยบายจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องในการพัฒนาศูนย์ดูแลผู้สูงอายุที่ชัดเจน ไม่สามารถจัดบริการขั้นพื้นฐานสำหรับผู้ สูงอายุได้อย่างเพียงพอ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ ทักษะในการดูแลผู้สูงอายุ มีจำนวนไม่เพียงพอ อาคารสถานที่มีจำกัด ไม่สามารถจัดสรรพื้นที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุได้ อย่างเพียงพอ 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ เห็นด้วยต่อแนวทางร้อยละ 85.71 - 100.00 โดยการกำหนดนโยบายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการงบประมาณของการพัฒนาระบบ สาธารณูปโภคได้อย่างเหมาะสม จัดให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานได้รับการพัฒนาความรู้ด้านการดูแล

* Received 18 January 2021; Revised 4 March 2022; Accepted 10 March 2022

ผู้สูงอายุ คัดเลือกบุคลากรที่มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานกับผู้สูงอายุ จัดให้มีการประชุม
ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ และพัฒนาพื้นที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุให้เหมาะสมปลอดภัย

คำสำคัญ: การบริหารคุณภาพ, ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ, สังคมผู้สูงอายุ

Abstract

The objectives of this research article were to 1) study the problems and the obstacles in the quality management of the elderly care center for the elderly society supporting of Nakhon Sawan province, and 2) study the guidelines for the quality management of the elderly care center for the elderly society supporting of Nakhonsawan province. This research was mixed - method research, which used both qualitative and qualitative approaches. The research instrument employed was a 5-scale questionnaire with IOC between 0.80 - 1.00 and an alpha coefficient of 0.88. The sample group consisted of 242 participants. The statistics used were frequency, mean, standard deviation, and structured interview. The sample group consisted of 7 experts who expertized on the quality management of the elderly care center, and content analysis was employed in this research. The research findings were as follows: 1) the overall problems and the obstacles in the quality management of the elderly care center was at a high level ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.86). The problems and the obstacles in the quality management of the elderly care center was found that there was not a clear policy from related organizations. Moreover, the basic service management for the elderly was not provided enough. Besides, buildings for elderly residences were limited. 2) the guidelines for the quality management of the elderly care center shown that the experts agreed on the approach 85.71% - 100.00% by defining the policies from related organizations. The principles of good governance were applied to the budget management for the development of public utilities appropriately. The personnel officers were trained on the knowledge of elderly caring. Furthermore, the person who had positive attitudes towards elderly caring were chosen to work. The meeting for any level of officers was held and developed suitable and safe residences for the elderly.

Keywords: Quality Management, Elderly Care Center, Elderly Society

บทนำ

จากการรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พบว่าประเทศไทยได้ก้าวสู่สังคมสูงอายุมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 คิดเป็นร้อยละ 16.5 และมีแนวโน้มว่าประชากรผู้สูงอายุจะเพิ่มสูงขึ้นในปี พ.ศ. 2564 จากการคาดการณ์ในปี พ.ศ. 2576 พบว่า ประเทศไทยจะก้าวสู่สังคมสูงอายุในระดับสุดยอด คือ การที่มีผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด หรือประชากรผู้สูงอายุที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 20 และในปี 2568 ประเทศไทยจะกลายเป็น “สังคมสูงอายุอย่างเต็มที่” (Super - Aged Society) (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2561) การที่มีผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นในสัดส่วนของประชากรอาจจะทำให้ผู้สูงอายุประสบภาวะยากลำบากสูงกว่าวัยอื่น โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ขาดความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม การที่ไม่มีบุตรหลานคอยดูแล การพัฒนาคุณภาพชีวิตจึงเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรริบดำเนินการเพื่อเป็นการรองรับสังคมสูงอายุของไทย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

จังหวัดนครสวรรค์ได้ดำเนินงานตามแผนพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีคุณธรรมนำความรู้และเกิดความสุขในครอบครัว พร้อมทั้งเตรียมเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นใน 20 ปี ข้างหน้า ทั้งนี้จังหวัดนครสวรรค์ได้มีการดำเนินการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ผู้สูงอายุจังหวัดนครสวรรค์ ให้ได้รับบริการสาธารณสุขที่ดีในปี 2559 รวม 62 โครงการ งบประมาณทั้งสิ้น 2,612,293 บาท ซึ่งทำให้จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการดูแลจากคนในครัวเรือน หมู่บ้าน/ชุมชน หรือภาครัฐ ของจังหวัดนครสวรรค์ลดลงก็ได้ นอกจากนี้ในด้านการจัดระบบบริการและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า สถานพยาบาลที่มีช่องทางพิเศษบริการผู้สูงอายุให้เข้าถึงได้สะดวกจำนวน 13 แห่ง ซึ่งไม่สอดคล้องกับจำนวนผู้สูงอายุที่แนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครสวรรค์, 2560) ดังนั้น ทางจังหวัดนครสวรรค์จึงได้กระจายศูนย์บริการดูแลผู้สูงอายุในแต่ละเขตอำเภอ โดยผ่านโรงพยาบาลส่งเสริมคุณภาพประจำตำบลให้มีการเปิดศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ โดยให้บริการสาธารณสุขแบบผสมผสาน รวมทั้งการจัดการปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคมในพื้นที่ ที่รับผิดชอบ ทั้งนี้ได้นำผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง ผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวตามลำพังไม่มีผู้ดูแลเข้ามาดูแลในศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งในปัจจุบันมีทั้งหมด 138 ศูนย์ มีผู้สูงอายุอยู่ในความดูแล จำนวน 332 คน มีผู้ดูแลผู้สูงอายุ จำนวน 276 คน (สำนักงานสถิติจังหวัดนครสวรรค์, 2563)

แต่เนื่องจากศูนย์ดูแลผู้สูงอายุทั้งภาครัฐและเอกชนมีระบบการบริหารจัดการคุณภาพการดูแลคุณภาพตามมาตรฐานคุณภาพ การบริหารจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุ ทั้งด้านการสร้างเสริมสุขภาพ การควบคุมและป้องกันโรค การรักษาพยาบาล แต่ในปัจจุบันการดำเนินการที่ผ่านมาพบว่า ระเบียบข้อปฏิบัติการบริหารจัดการของศูนย์ดูแลผู้สูงอายุยังไม่ชัดเจน เนื่องจากบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะเป็นนักพัฒนาชุมชน ส่งผลให้มีภาระงานค่อนข้างมาก

อีกทั้งบุคลากรผู้ปฏิบัติงานไม่ค่อยได้รับการพัฒนาความรู้ใหม่ ๆ ในงานด้านผู้สูงอายุ ไม่ว่าจะเป็น กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุความรู้ทักษะการทำงานด้านผู้สูงอายุ (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครสวรรค์, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระมหาไพสิฐ อภิชาโน (จะโต) และปิยะธิดา อภัยภักดิ์ พบว่า ปัญหาผู้สูงอายุที่เกิดขึ้นในแต่ละปี จากสภาพเศรษฐกิจของพื้นที่แห่งนี้พื้นที่ทางเกษตรส่วนมากจะประกอบอาชีพชาวนาไรในแต่ละปี จะมีผู้ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป เกิดขึ้นมากมายแล้วกลุ่มนี้ก็จะว่างงานและไม่สามารถทำงานต่อไปได้เนื่องจากเข้าสู่วัยชรา ในอนาคตคาดการณ์ว่าจะมีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นในอัตราที่รวดเร็วทำให้ส่งผลกระทบต่อทางด้านเศรษฐกิจ สังคมอย่างแน่นอน ดังนั้น ปัจจัยหลักที่จะมีการจัดสวัสดิการทางสังคมของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 1) ด้านสุขภาพอนามัย 2) ด้านความมั่นคงทางสังคม 3) ด้านนันทนาการ 4) ด้านการส่งเสริมรายได้ และ 5) ด้านที่พักอาศัยใช้เป็นหลักในการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุที่พึงจะได้รับในปัจจุบันและอนาคตที่ถึง นอกจากนี้ยังพบว่า ปัญหาการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ นั้นมาจากบุคลากรยังขาดมืออาชีพขาดเจ้าหน้าที่เฉพาะทาง นอกจากนี้บุคลากรที่ถูกมอบหมายให้ยังขาดความรู้ทักษะและประสบการณ์ในการทำงานด้านสวัสดิการสังคมและผู้ปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคมยังขาดความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ งบประมาณน้อยและไม่เพียงพอในการดำเนินงานเงินอุดหนุนจากส่วนราชการต่าง ๆ ที่ถ่ายโอนภารกิจจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาให้มีจำนวนน้อย (พระมหาไพสิฐ อภิชาโน (จะโต) และปิยะธิดา อภัยภักดิ์, 2563)

จากปัญหาดังกล่าว พบว่า ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา แนวทางการพัฒนาการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ ในด้านงาน 5 ด้าน คือ ด้านนโยบายและแผน ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการปฏิบัติงาน ด้านสภาพแวดล้อม และอาคารสถานที่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาแนวทางการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์ และในเขตจังหวัดอื่น ๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกันได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนดำเนินการวิจัยไว้ 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์

1. ศึกษาสภาพการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ

1.1 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ประชากร ได้แก่ ผู้ดูแลผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุที่ไม่มีผู้ดูแลในเขตจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 644 คน ในปี 2563 (สำนักงานสถิติจังหวัดนครสวรรค์, 2563)

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ได้แก่ ผู้ดูแลผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวไม่มีผู้ดูแล ในเขตจังหวัดนครสวรรค์ ในปี 2563 (สำนักงานสถิติจังหวัดนครสวรรค์, 2563) โดยมีวิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 242 คน และดำเนินการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มที่ผู้วิจัยใช้เหตุผลในการเลือกเพื่อความเหมาะสมในการวิจัย โดยคัดเลือกผู้ดูแลผู้สูงอายุจากศูนย์ดูแลผู้สูงอายุภาครัฐ ศูนย์ละ 1 คน จำนวน 138 คน จาก 138 ศูนย์ทั่วทั้งจังหวัดนครสวรรค์ คัดเลือกผู้ดูแลผู้สูงอายุจากศูนย์ดูแลผู้สูงอายุภาคเอกชน ศูนย์ละ 2 คน จำนวน 8 คน จาก 4 แห่ง และผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวตามลำพังไม่มีผู้ดูแลซึ่งได้รับการดูแลจากศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 96 คน

1.2 สร้างแบบสอบถาม ประมาณค่า 5 ระดับ นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ดังนี้ 1) รศ.ดร.นันทิยา น้อยจันทร์ คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 2) ผศ.ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ 3) ผศ.ดร.สุพัฒนา หอมบุปผา รองคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ 4) ดร. สุภาวดี ดวงศิริ นายกสมาคมโรงเรียนบริหารแห่งประเทศไทย 5) ดร.พระระวี สีเหลืองสวัสดิ์ ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนอนันตรักษ์การบริบาล

พิจารณาค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80 - 1.00 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ดูแลผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุที่มีบริบทที่คล้ายคลึงกันที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, L. J.) (Cronbach, L. J., 1984) พบว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.88

1.2.1 นำแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 242 คน

1.2.2 ดำเนินการเก็บข้อมูลและติดตามแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง จำนวน 242 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1.2.3 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์ โดยดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ

2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาค่า IOC พบว่า ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80 - 1.00

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไข และนำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหารศูนย์ดูแลผู้สูงอายุจากภาครัฐ จำนวน 4 คน และผู้บริหารศูนย์ดูแลผู้สูงอายุจากภาคเอกชน 5 คนในจังหวัดนครสวรรค์ โดยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณสมบัติที่กำหนด คือ เป็นผู้บริหารศูนย์ดูแลผู้สูงอายุจากภาครัฐ และภาคเอกชนที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารคุณภาพอย่างน้อย 5 ปี และสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกที่เกี่ยวข้องกับการบริหารคุณภาพ การดูแลผู้สูงอายุ

2.4 รวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร 9 คน มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์ ดำเนินการดังนี้

1. นำสภาพการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับแรกในแต่ละด้าน และปัญหาอุปสรรคที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่พบมาจัดทำเป็นร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์

2. คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 7 คน ตามคุณสมบัติที่กำหนด คือ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาและคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม ดังนี้

2.1 ผู้บริหารศูนย์ดูแลผู้สูงอายุที่มีวุฒิปริญญาโทขึ้นไปและเป็นสถานที่มีผลงานดีเด่น จำนวน 2 คน ได้แก่ 1) นางสาวอรนันท อุดมภาพ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นเลิศการบริหารบาล 2) นางสุสิพร วันหลัง ผู้บริหารศูนย์สายใยสัมพันธ์จังหวัดพิษณุโลก

2.2 ผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอกและที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารจัดการคุณภาพการปฏิบัติงานศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ ชำนาญการด้านกำหนดนโยบาย วางแผนระบบการทำงาน และการพัฒนา จำนวน 2 คน ได้แก่ 1) น.ต.หญิง ผศ.ดร.

วรานิษฐ์ โชคนิธินันท์ ผู้บริหารสุพิทาสกุลแอนด์ ชำนาญการด้านกำหนดนโยบาย วางแผนระบบการทำงาน และการพัฒนา 2) ดร.พิชญ์ ขวล้วน ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนด็อกเตอร์หนึ่งอินเตอร์แอนด์

2.3 ผู้ปฏิบัติงานด้านการดูแลผู้สูงอายุที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอก และมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการดูแลผู้สูงอายุ จำนวน 2 คน ได้แก่ 1) ผศ.ดร.ภูมินันท์ รุ่งเรืองกุล ผู้บริหารด้านการพยาบาลเซนต์แคร์ 2) ดร.ศิริพันธุ์ เวชสิทธิ์ ผู้บริหารโรงเรียนปิยะมิต คุณารักษ์

2.4 อาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร จำนวน 1 คน ได้แก่ ดร.สุภาวดี ดวงศิริ นายกสมาคมโรงเรียนบริหาร แห่งประเทศไทย

3. เสนอแนวทางให้ผู้เชี่ยวชาญศึกษาวิเคราะห์ จำนวน 7 คน โดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อ รองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์

4. นำแนวทางพัฒนาการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ ของจังหวัดนครสวรรค์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ในการร่วมประเมินผลการพัฒนาแนวทางการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์ โดย พิจารณาแต่ละด้านแต่ละประเด็นด้วยแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เห็นด้วย และไม่ เห็นด้วย พร้อมข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง

5. นำผลการประเมินความคิดเห็นต่อการพัฒนาแนวทางการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแล ผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์ มาทำการวิเคราะห์ความถี่ และค่าร้อยละ ของความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ และสรุปผล

6. นำข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่มมาสังเคราะห์เป็นแนวทางการบริหารคุณภาพ ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. สภาพ ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคม ผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์ ได้ผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแล ผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์ ภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	สภาพการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านนโยบายและแผน	3.58	0.92	มาก
2	ด้านงบประมาณ	3.55	0.84	มาก
3	ด้านบุคลากร	3.64	0.85	มาก
4	ด้านการปฏิบัติงาน	3.71	0.83	มาก

ด้านที่	สภาพการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5	ด้านสภาพแวดล้อม และอาคารสถานที่	3.53	0.88	มาก
	รวมเฉลี่ย	3.61	0.86	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีสภาพการบริหารคุณภาพ อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.83) รองลงมา เป็นด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.85) ด้านนโยบายและแผน ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.92) ด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.84) และด้านสภาพแวดล้อม และอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.88) ตามลำดับ

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ พบว่า

1. ด้านนโยบายและแผน พบว่า ยังไม่มีนโยบายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาศูนย์ดูแลผู้สูงอายุที่ชัดเจน การวางแผนเตรียมการดำเนินงานยังไม่มีความพร้อมเนื่องด้วยมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานจึงเกิดความล่าช้า การเตรียมการจัดทำมาตรฐาน/คู่มือการปฏิบัติงานยังไม่มี มีเพียงแนวทางที่ปฏิบัติ ขาดการวางแผนในการนำศักยภาพผู้สูงอายุมาใช้ประโยชน์ต่อสังคม การคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุให้เข้าถึงระบบสวัสดิการสังคมเป็นไปอย่างล่าช้า

2. ด้านงบประมาณ พบว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่สามารถจัดบริการขั้นพื้นฐานสำหรับผู้สูงอายุได้อย่างเพียงพอและเหมาะสม งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดบริการผู้สูงอายุในรูปแบบอื่น ๆ นอกเหนือจากบริการขั้นพื้นฐาน งบประมาณในการจัดทำโครงการกิจกรรมด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมีค่อนข้างจำกัดและมักถูกจัดให้เป็นประเด็นรอง ผู้สูงอายุบางคนไม่ยอมเป็นภาระให้กับลูกหลานในการต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างผู้ดูแลจากสถานดูแลผู้สูงอายุเอกชนจึงอยากสร้างรายได้ด้วยตนเองซึ่งศูนย์ดูแลผู้สูงอายุยังไม่สามารถดำเนินการสร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุได้อย่างเป็นรูปธรรม

3. ด้านบุคลากร พบว่า บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่จะเป็นนักพัฒนาชุมชน ซึ่งรับผิดชอบการดูแลหลายกลุ่มเป้าหมาย ส่งผลให้มีภาระงานค่อนข้างมาก อีกทั้งบุคลากรผู้ปฏิบัติงานไม่ค่อยได้รับการพัฒนาความรู้ใหม่ ๆ ในงานด้านผู้สูงอายุ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ความรู้ทักษะการทำงานด้านผู้สูงอายุ ขาดเจ้าหน้าที่เฉพาะทาง ด้านสวัสดิการสังคมและผู้ปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคมยังขาดความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ ยังขาดเจ้าหน้าที่เฉพาะทาง บางกรณีผู้สูงอายุมีอาการป่วยหนัก ต้องดูแลอย่างใกล้ชิดตลอด 24 ชั่วโมง เจ้าหน้าที่ต้องรับภาระหนักและมีเวลาพักผ่อนน้อย

4. ด้านการปฏิบัติงาน พบว่า การให้ความรู้ผู้สูงอายุมีค่อนข้างน้อยหรือผู้สูงอายุไม่เปิดใจยอมรับฟังยากแก่การช่วยเหลือส่งผลให้ผู้ดูแลต้องมีการะงานมากขึ้น ในการจัดกิจกรรมฝึกอาชีพเพื่อให้ผู้สูงอายุได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เป็นเพียงฝึกอาชีพในระยะสั้นไม่สามารถนำไปต่อยอดในระยะยาวให้กับผู้สูงอายุ ในการจัดให้มีการประชุมผู้ปฏิบัติงานทุกระดับเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์ดูแลผู้สูงอายุยังขาดความต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลให้บางโครงการจะต้องยกเลิกไปเนื่องจากขาดการติดตามผลและประชุมร่วมกัน ยังไม่มีหน่วยงานของภาครัฐเข้ามาตรวจสอบหรือให้คำแนะนำภาครัฐจึงไม่ทราบถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถานบริการหรือศูนย์ดูแลผู้สูงอายุแต่ละแห่ง ทำให้ไม่ได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือในการดำเนินงาน

5. ด้านสภาพแวดล้อม และอาคารสถานที่ พบว่า มีพื้นที่จำกัด ไม่สามารถจัดสรรพื้นที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุได้อย่างเพียงพอ และยังพบอีกว่าศูนย์ดูแลผู้สูงอายุหลายแห่งตั้งอยู่ในพื้นที่ ๆ ไม่เหมาะสม เช่น ในย่านชุมชนแออัด การคมนาคมหรือระบบการขนส่งสาธารณะไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้าถึงศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งการคมนาคมขนส่งถือเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อผู้สูงอายุในการเข้าถึงการบริการของศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ การจัดที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ ต้องอาศัยอยู่ร่วมกันอย่างแออัด และไม่สามารถจัดพื้นที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุที่ป่วยหรือผู้สูงอายุที่มีความจำเป็นต้องให้การดูแลในรูปแบบที่แตกต่างจากผู้สูงอายุโดยทั่วไปได้อย่างเพียงพอ ผู้สูงอายุที่แข็งแรงและผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยจึงต้องอาศัยอยู่ปะปนกัน

2. การบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์ ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์ โดยผู้วิจัยได้นำผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์ความถี่และคำร้อยละ ของความเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยจากผู้เชี่ยวชาญ และผลการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงของผู้เชี่ยวชาญดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปผลการพิจารณาแนวทางการพัฒนาการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ ของจังหวัดนครสวรรค์ และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง

แนวทางการพัฒนาการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์	การพิจารณา				ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง
	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ด้านที่ 1 ด้านนโยบายและแผน					
1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการกำหนดนโยบายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาศูนย์ดูแลผู้สูงอายุที่ชัดเจน ควรกำหนดให้มีการจัดทำนโยบายการกำกับดูแลศูนย์ดูแลผู้สูงอายุโดยใช้หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้	7	100.00	-	-	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1/5/6 "...การนำหลักธรรมาภิบาลที่ตีมาใช้ในการบริหารเพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งคนและงาน กำหนดนโยบาย วางแผน ร่างกฎระเบียบข้อบังคับ และกติกา ในการปฏิบัติงานต่างๆ ให้บุคลากรเข้าใจชัดเจน ตรงกันว่าสิ่งไหนควรทำ สิ่งไหนไม่ควรทำ..." (ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1/5/6, 2563)
1.2 ควรมีการวางแผนเตรียมการดำเนินงานให้มีความพร้อม ควรประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการวางแผนการดำเนินงานในการพัฒนาศูนย์ดูแลผู้สูงอายุได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	7	100.00	-	-	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2/7 "...ควรมีการวางแผนเตรียมการให้มีความพร้อมควรประสานงานกับสาธารณสุข อบจ. อบต. เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการวางแผนการดำเนินงานในการพัฒนาศูนย์ดูแลผู้สูงอายุได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ..." (ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2/7, 2563)

แนวทางการพัฒนาการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์	การพิจารณา				ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง
	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1.3 ควรมีการเตรียมการจัดทำมาตรฐาน/คู่มือการปฏิบัติงานของศูนย์ดูแลผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ เข้ามา ควรวางแผนในการนำศักยภาพผู้สูงอายุมาใช้ประโยชน์ต่อสังคม เพื่อให้สามารถคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุให้เข้าถึงระบบสวัสดิการสังคมเป็นไปอย่างถูกต้อง	7	100.00	-	-	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3/4 “...ควรมีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานในแต่ละเดือน ตารางงานที่บุคลากรต้องรับผิดชอบ ตารางการดูแลผู้สูงอายุ อย่างชัดเจน ควรคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุให้เข้าถึงระบบสวัสดิการสังคมเป็นไปอย่างถูกต้อง เช่น การมวดผมไทย เป็นต้น...” (ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3/4, 2563)
ด้านที่ 2 ด้านงบประมาณ					
2.1 หน่วยงานของรัฐควรบริหารจัดการงบประมาณในการใช้อำนาจต่อการจัดบริการผู้สูงอายุในรูปแบบอื่น ๆ นอกเหนือจากบริการขั้นพื้นฐาน	7	100.00	-	-	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1/3 “...หน่วยงานรัฐควรมีการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุไว้นอกเหนือจากบริการขั้นพื้นฐาน เช่น การส่ง อ.สม. เข้าไปบริการให้กับผู้สูงอายุติดเตียง แผลกดทับไม่ถึงบ้าน ส่วนภาคเอกชนจะขึ้นอยู่กับแต่ละศูนย์ว่าจะมีบริการเสริมอย่างไรเป็นรายการณ. เป็นต้น...” (ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1/3, 2563)
2.2 หน่วยงานของรัฐควรบริหารจัดการงบประมาณสามารถนำมาพัฒนาระบบสาธารณูปโภคของศูนย์ดูแลผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสม	6	85.71	1	14.29	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2/7 “...งบประมาณในส่วนนี้ค่อนข้างยาก เนื่องจากต้องขึ้นอยู่กับ ผู้บริหารแต่ละแห่งจำเป็นต้องจัดสรรให้เหมาะสมกับจำนวนผู้สูงอายุที่มี ดังนั้นในส่วนนี้ที่เป็นไปได้มักเกิดที่การจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้สูงอายุ...” (ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2/7, 2563)
2.3 ควรมีการบริหารจัดการงบประมาณเปิดเผยแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้ผู้สูงอายุได้รับทราบ ตลอดจนมีการวัดและประเมินผลการใช้งบประมาณของศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ ไว้อย่างชัดเจน สามารถตรวจสอบได้และมีความโปร่งใส	7	100.00	-	-	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4/6 “...ตรงนี้ตาม สตง. จะมีการตรวจสอบอยู่แล้ว แต่ส่วนภาคประชาชนทั่วไปยังไม่ค่อยได้รับทราบ ควรเปิดเผยผลการวัดและประเมินผลต่าง ๆ ไว้ตามเว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐ ทั้ง อบจ. อบต. ไว้อย่างชัดเจน...” (ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4/6, 2563)
ด้านที่ 3 ด้านบุคลากร					
3.1 ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรของศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ โดยจัดให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานได้รับการพัฒนาความรู้ใหม่ ๆ ในงานด้านผู้สูงอายุ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ความรู้ทักษะการทำงานด้านผู้สูงอายุ ฝึกทักษะเฉพาะทาง และประสบการณ์ในการทำงานด้านสวัสดิการสังคม และผู้ปฏิบัติงาน	7	100.00	-	-	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4/5 “...ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรร่วมมือกันพัฒนาบุคลากรของศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ โดยจัดให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานได้รับการพัฒนาความรู้ใหม่ ๆ ในงานด้านผู้สูงอายุ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ความรู้ทักษะการทำงานด้านผู้สูงอายุ ส่วนภาคเอกชนจะขึ้นอยู่กับแต่ละศูนย์ว่าจะมีบริการเสริมอย่างไรเป็น รายการณ.” (ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4/5, 2563)
3.2 ควรมีการคัดเลือกบุคลากรที่มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานกับผู้สูงอายุ ให้เพียงพอกับผู้สูงอายุ ควรสร้างสิ่งจูงใจในการปฏิบัติงานหรือค่าตอบแทนในการดูแลผู้สูงอายุให้เทียบเท่ากับงานประเภทอื่นเพื่อให้มีทัศนคติในการเข้ามาปฏิบัติหน้าดูแลผู้สูงอายุ ในบางกรณีผู้สูงอายุบางมีอาการป่วยหนัก ต้องดูแลอย่างใกล้ชิดตลอด 24 ชั่วโมง ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องรับภาระหนักและมีเวลาพักผ่อนน้อยจึงควรจัดเวรผลัดเปลี่ยนกันเพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้มีเวลาเป็นส่วนตัวและพักผ่อนอย่างเพียงพอ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่	7	100.00	-	-	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1/5/6 “...สร้างสิ่งจูงใจในการปฏิบัติงานหรือค่าตอบแทนในการดูแลผู้สูงอายุ ให้เทียบเท่ากับงานประเภทอื่นเพื่อให้มีทัศนคติในการเข้ามาปฏิบัติหน้าดูแลผู้สูงอายุ ควรมีระเบียบการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาดูแลผู้สูงอายุที่ชัดเจน เมื่อรับเข้าทำงานก่อนทำงานจริงต้องฝึกอบรม ฝึกทักษะให้ชำนาญเสียก่อนและควรจัดตารางเวรให้บุคลากรได้พักผ่อนด้วย...” (ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1/5/6, 2563)
3.3 ควรคัดเลือกบุคลากรจากคนในท้องถิ่นเพื่อลดอัตราการลาออกของบุคลากร ควรเพิ่มเจ้าหน้าที่เฉพาะทาง เช่น นักจิตวิทยา นักกายภาพบำบัด เป็นต้น ในการดูแลผู้สูงอายุ	6	85.71	1	14.29	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3/4 “...ในบางครั้งคนในท้องถิ่นมักไปทำงานที่อื่น หรือในส่วนตัวมองว่าจะคนท้องถิ่นหรือไม่ใช่ ก็เสี่ยงต่อการลาออกเท่า ๆ กัน ควรเพิ่มเจ้าหน้าที่เฉพาะทาง เช่น นักจิตวิทยา เป็นต้น...” (ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3/4, 2563)
ด้านที่ 4 ด้านการปฏิบัติงาน					
4.1 ควรมีการกายภาพบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านร่างกายแก่ผู้สูงอายุ โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ	7	100.00	-	-	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 “...กรณีที่มีผู้สูงอายุที่มีความพิการร่วมด้วยควรมีการทำกายภาพบำบัดด้านร่างกายเป็นอย่างยิ่ง...” (ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3, 2563)
4.2 ควรมีการจัดกิจกรรมฝึกอาชีพเพื่อให้ผู้สูงอายุได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยเน้นการฝึกอาชีพในระยะยาวให้ผู้สูงอายุสามารถนำไปต่อยอดและสร้าง	7	100.00	-	-	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2/7 “...ควรมีการจัดกิจกรรมฝึกอาชีพเพื่อให้ผู้สูงอายุได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยไม่ให้อึดอัดตนเองเป็นการแก่

แนวทางการพัฒนาการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์	การพิจารณา				ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง
	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
รายได้ให้กับตนเองโดยไม่รู้สึกว่าเป็นภาระแก่ลูกหลาน					ลูกหลาน ห่วงหาทางการนำผลิตภัณฑ์ออกจำหน่าย เช่น การสาธิตการถัก แก้วน้ำ การทำขนมไทยตามความถนัดของผู้สูงอายุ และทำให้ผู้สูงอายุสร้างรายได้ เป็นต้น...” (ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2/7, 2563)
4.3 ควรจัดให้มีการประชุมผู้ปฏิบัติงานทุกระดับเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์ดูแลผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องเพื่อการติดตามผลและประชุมร่วมกัน โดยหน่วยงานของภาครัฐควรเข้ามาตรวจสอบหรือให้คำแนะนำ เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถานบริการหรือศูนย์ดูแลผู้สูงอายุแต่ละแห่งทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ควรสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มที่	7	100.00	-	-	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่1/3/4 “...สถานบริบาลหรือศูนย์ดูแลผู้สูงอายุแต่ละแห่งทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ควรจัดประชุมสัมมนาร่วมกันเป็นระยะ ๆ เพื่อทราบประสิทธิภาพการทำงานของสถานบริบาล และให้ความร่วมมือในการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มที่...” (ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1/3/4, 2563)
ด้านที่ 5 ด้านสภาพแวดล้อม และอาคารสถานที่					
5.1 ควรมีการพัฒนาพื้นที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุที่ป่วย หรือผู้สูงอายุมีความจำเป็นต้องให้การดูแลในรูปแบบที่แตกต่างจากผู้สูงอายุโดยทั่วไปได้อย่างเพียงพอ ควรจัดศูนย์ดูแลผู้สูงอายุให้อยู่ในเขตพื้นที่ ๆ เหมาะสม ปลอดภัยสำหรับการพักอาศัย ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่สามารถขยายหรือต่อเติมพื้นที่พักอาศัยเพื่อรองรับผู้สูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น สามารถเอื้ออำนวยต่อการเข้าถึงศูนย์ดูแลผู้สูงอายุได้เป็นอย่างดี	7	100.00	-	-	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3/5 “...ควรจัดศูนย์ดูแลผู้สูงอายุให้อยู่ในเขตพื้นที่ ๆ เหมาะสม ปลอดภัยสำหรับการพักอาศัย หรือเกิดเหตุฉุกเฉินสามารถไป รพ.ได้ทันเวลา ในอนาคตสามารถขยายหรือต่อเติมเพื่อรองรับจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นได้...” (ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3/5, 2563)
5.2 การจัดอาคารที่พักอาศัยให้อำนวยความสะดวกการพักอาศัยของผู้สูงอายุอย่างถูกสุขลักษณะควรจัดที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุร่วมกันไม่แออัด สะดวกสบาย และสามารถจัดพื้นที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุที่ป่วย หรือผู้สูงอายุมีความจำเป็นต้องให้การดูแลในรูปแบบที่แตกต่างจากผู้สูงอายุโดยทั่วไปได้อย่างเพียงพอ ผู้สูงอายุที่แข็งแรงและผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยไม่อาศียอยู่ปะปนกัน ควรสร้างห้องอย่างเหมาะสมต่อการเข้ารับบริการ และการดูแลรักษา	7	100.00	-	-	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1/2/3 “...ควรจัดแยกส่วนที่พักอาศัยห้องนั่งเล่น ห้องกายภาพแยกประเภทอาการคนไข้ แยกเพศชาย หญิงสำหรับผู้สูงอายุ ไม่อยู่รวมกัน ทำห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุใช้งานได้สะดวก ร่วมกันไม่แออัด สะดวกสบาย ...” (ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1/2/3, 2563)
5.3 ควรพัฒนาและปรับปรุงภูมิทัศน์การเพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่สาธารณะเพื่อให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ควรจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารให้มีความสะอาดร่มรื่น	7	100.00	-	-	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2/3/5 “...ควรจัดที่พักอาศัยสวนหย่อม มีต้นไม้ มีสถานที่ที่มีสีเขียวเป็นที่พักผ่อน สำหรับผู้สูงอายุ ให้มีสภาพแวดล้อมที่สวยงาม สดชื่น มีชีวิต ชีวา ...” (ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2/3/5, 2563)

จากตารางที่ 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยต่อแนวทางร้อยละ 85.71 - 100.00 โดยการกำหนดนโยบายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ บริหารจัดการงบประมาณในการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคได้อย่างเหมาะสม คัดเลือกบุคลากรที่มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานกับผู้สูงอายุ จัดให้มีการประชุมผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ และพัฒนาพื้นที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุให้เหมาะสมปลอดภัย

อภิปรายผล

1. สภาพการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมี

สภาพการบริหารคุณภาพ อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.71$) รองลงมาเป็นด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.64$) ด้านนโยบายและแผน ($\bar{X} = 3.58$) ด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 3.55$) และด้านสภาพแวดล้อม และอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 3.53$) ตามลำดับ สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ยังไม่มีนโยบายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาศูนย์ดูแลผู้สูงอายุที่ชัดเจน การเตรียมการจัดทำมาตรฐาน/คู่มือการปฏิบัติงานของศูนย์ดูแลผู้สูงอายวยังไม่เป็นรูปธรรม ไม่สามารถจัดสรรพื้นที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุได้อย่างเพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต่างมุ่งหวังให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีคุณภาพได้รับสวัสดิการครบถ้วน สามารถเข้าถึงบริการของรัฐได้หลายรูปแบบ แต่มักประสบปัญหาการเตรียมการจัดทำมาตรฐาน/คู่มือการปฏิบัติงานของศูนย์ดูแลผู้สูงอายวยังไม่เป็นรูปธรรม ไม่สามารถจัดสรรพื้นที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุได้อย่างเพียงพอ อีกทั้งยังมีการศึกษาของ พิมพิมล พลเวียง เรื่องการศึกษาเรื่องปัญหาอุปสรรคในการจัดสวัสดิการสังคมของท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาอุปสรรคในการจัดบริการสำหรับผู้สูงอายุในประเทศไทย ส่วนใหญ่ประสบปัญหาด้านงบประมาณ ไม่สามารถจัดบริการเพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ (พิมพิมล พลเวียง, 2555) ตามที่ วรานิษฐ์ โชคนิธินรินทร์ การศึกษาเรื่องการบริหารภาครัฐในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ประสบปัญหาการขาดแคลนบุคลากร บุคลากรขาดความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายงาน ปัญหาความโปร่งใสในการบริหารจัดการงบประมาณ (วรานิษฐ์ โชคนิธินรินทร์, 2558) ตามที่ ทิพย์วารี พาณิชย์กุล การศึกษาเรื่องแนวทางพัฒนาสถานสงเคราะห์คนชราในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อรองรับสังคมสูงอายุของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการสถานสงเคราะห์คนชรา ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบายและแผน ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการปฏิบัติงาน และด้านสถานที่นั้น ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการที่สถานสงเคราะห์สามารถดำเนินการได้ดี มีปัญหาและอุปสรรคด้านงบประมาณ การดำเนินงานด้านการจัดการบริการผู้สูงอายุ มีปัญหาและอุปสรรคด้านการส่งเสริมและสร้างรายได้สำหรับผู้สูงอายุ ควรเริ่มจากการพัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในสถานสงเคราะห์คนชรา และด้านการจัดการบริการผู้สูงอายุควรเริ่มจากการพัฒนาที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (ทิพย์วารี พาณิชย์กุล, 2560)

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ควรมีการกำหนดนโยบายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาศูนย์ดูแลผู้สูงอายุที่ชัดเจน ใช้หลักธรรมาภิบาลเข้ามาประยุกต์ใช้ ควรมีการเตรียมการจัดทำมาตรฐาน/คู่มือการปฏิบัติงาน พัฒนาระบบสาธารณูปโภคได้อย่างเหมาะสม ควรจัดให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานได้รับการพัฒนาความรู้ใหม่ ๆ ควรมีการจัดกิจกรรมฝึกอาชีพเพื่อให้ผู้สูงอายุได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ควรจัดให้มีการประชุมผู้ปฏิบัติงานทุกระดับเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้

และความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์ดูแลผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง เหมาะสม ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ ตามที่ ทิพย์วารี พาณิชย์กุล การศึกษาเรื่องแนวทางพัฒนาสถานสงเคราะห์คนชราในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อรองรับสังคมสูงอายุของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการบริหารจัดการสถานสงเคราะห์คนชราในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดควรพัฒนา ด้านบุคลากรเป็นลำดับแรก เนื่องจากการทำงานกับผู้สูงอายุเป็นการทำงานภายใต้สภาวะกดดัน จึงให้บุคลากรมีทักษะความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของผู้สูงอายุ เช่น การดูแลผู้สูงอายุแบบเข้าไป - เย็นกลับ ซึ่งจะมีส่วนสำคัญต่อการลดอัตราการทอดทิ้งผู้สูงอายุ (ทิพย์วารี พาณิชย์กุล, 2560) ตามที่ อิศริย์ กัลยวรกาญจน์ การศึกษาเรื่องการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ปทุมธานีและนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ควรมีนโยบายเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชนเพื่อให้ผู้สูงอายุ มีความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรกที่สามารถเพิ่มช่องทางรายได้ในการดำรงชีพของผู้สูงอายุได้ (อิสริย์ กัลยวรกาญจน์, 2561) และสอดคล้องกับ แนทเลอร์ (Nadler, P.) การศึกษาเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร ผลการวิจัยพบว่า การวางแผนการดำเนินงานควรได้รับการพัฒนากระบวนการวางแผน อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรและปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์กรให้สูงขึ้น (Nadler, P. , 1989)

องค์ความรู้ใหม่

ด้านนโยบายและแผน 1. กำหนดนโยบายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาศูนย์ดูแลผู้สูงอายุที่ชัดเจน ใช้หลักธรรมาภิบาลเข้ามาประยุกต์ใช้ 2. วางแผนเตรียมการดำเนินงานให้มีความพร้อม 3. จัดทำมาตรฐาน/คู่มือการปฏิบัติงานของศูนย์ดูแลผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง	ด้านงบประมาณ 1. บริหารจัดการงบประมาณในการเอื้ออำนวยต่อการจัดบริการผู้สูงอายุในรูปแบบอื่น ๆ 2. บริหารจัดการงบประมาณสามารถนำมาพัฒนาระบบสาธารณูปโภคได้อย่างเหมาะสม 3. บริหารจัดการงบประมาณเปิดเผยแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้ผู้สูงอายุได้รับทราบ ควรวัดและประเมินผลการใช้งบประมาณของไว้ อย่างชัดเจน สามารถตรวจสอบได้และมีความโปร่งใส	ด้านบุคลากร 1. พัฒนาบุคลากรของศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ โดยจัดให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานได้รับการพัฒนาความรู้ใหม่ ๆ ในงานด้านผู้สูงอายุ 2. คัดเลือกบุคลากรที่มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานกับผู้สูงอายุให้เพียงพอ 3. คัดเลือกบุคลากรจากคนในท้องถิ่น ควรเพิ่มเจ้าหน้าที่เฉพาะทาง
ด้านสภาพแวดล้อม และอาคารสถานที่ 1. การพัฒนาพื้นที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุที่ป่วย หรือผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ ควรจัดศูนย์ดูแลผู้สูงอายุให้อยู่ในเขตพื้นที่ ๆ เหมาะสมปลอดภัยสำหรับการพักอาศัย 2. จัดอาคารที่พักอาศัยให้เอื้ออำนวยต่อการพักอาศัยของผู้สูงอายุอย่างถูกสุขลักษณะ 3. พัฒนาและปรับปรุงทัศนียภาพพื้นที่สีเขียวในพื้นที่สาธารณะเพื่อให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจให้สะอาด ร่มรื่น	ด้านการปฏิบัติงาน 1. การกายภาพบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านการกายแก่ผู้สูงอายุ 2. การจัดกิจกรรมฝึกอาชีพเพื่อให้ผู้สูงอายุได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ 3. การประชุมผู้ปฏิบัติงานทุกระดับเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์ดูแลผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง	

ภาพที่ 1 แนวทางการพัฒนาการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์

จากภาพที่ 1 สามารถอธิบายได้ว่า องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้แนวทางการพัฒนาการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์ สามารถดำเนินการได้โดยการกำหนดนโยบายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาศูนย์ดูแลผู้สูงอายุที่ชัดเจน ใช้หลักธรรมาภิบาลเข้ามาประยุกต์ใช้ วางแผนเตรียมการดำเนินงานให้มีความพร้อม การจัดทำมาตรฐาน/คู่มือการปฏิบัติงานของศูนย์ดูแลผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง บริหารจัดการงบประมาณในการเอื้ออำนวยต่อการจัดบริการผู้สูงอายุในรูปแบบอื่น ๆ พัฒนาระบบสาธารณูปโภคได้อย่างเหมาะสม เปิดเผยแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้ผู้สูงอายุได้รับทราบ วัดและประเมินผลการใช้งบประมาณของไว้ อย่างชัดเจน จัดให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานได้รับการพัฒนาความรู้ใหม่ ๆ ในงานด้านผู้สูงอายุ คัดเลือกบุคลากรจากคนในท้องถิ่น เพิ่มเจ้าหน้าที่เฉพาะทาง ด้านการปฏิบัติงาน จัดให้มีการประชุมผู้ปฏิบัติงานทุกระดับเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และต่อเนื่อง พัฒนาพื้นที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุที่ป่วย หรือผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ จัดศูนย์ดูแลผู้สูงอายุให้อยู่ในเขตพื้นที่ ๆ

เหมาะสม ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ พัฒนาและปรับปรุงทัศนคติการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่สาธารณะเพื่อให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจให้สะอาด ร่มรื่น

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ด้านนโยบายและแผน ควรมีการกำหนดนโยบายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุที่ชัดเจน ใช้หลักธรรมาภิบาลเข้ามาประยุกต์ใช้ มีการเตรียมการจัดทำ มาตรฐาน/คู่มือการปฏิบัติงานของศูนย์ดูแลผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรม ด้านงบประมาณ ควรบริหารจัดการงบประมาณในการเฝ้าระวังต่อการจัดบริการ งบประมาณอย่างชัดเจน ด้านบุคลากร ควรจัดให้ได้รับการพัฒนาความรู้ใหม่ ๆ ในงานด้านผู้สูงอายุ ควรมีการคัดเลือก บุคลากรที่มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานกับผู้สูงอายุให้เพียงพอ ด้านการปฏิบัติงาน ควรจัดให้มีการประชุม เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์ดูแลผู้สูงอายุอย่าง สม่าเสมอ และต่อเนื่อง ด้านสภาพแวดล้อม และอาคารสถานที่ควรมีการพัฒนาพื้นที่พักอาศัย สำหรับผู้สูงอายุให้อยู่ในเขตพื้นที่ ๆ เหมาะสม ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ พัฒนาและปรับปรุงทัศนคติ การเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 1) จะต้องให้การสนับสนุน ด้านงบประมาณสิ่งอำนวยความสะดวก และจัดอบรมบุคลากรและการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ 2) ควรจัดตั้งกรรมการเฉพาะกิจเพื่อตรวจสอบ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ควรมี การกำหนดนโยบายตามวิสัยทัศน์ การเปลี่ยนแปลงยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับนโยบายทาง การศึกษาระดับชาติ ควรมีการจัดระบบการกำกับดูแลที่หลากหลาย มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญ ไปพร้อม ๆ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ ในเขตจังหวัดอื่น ๆ หรือขยายขอบเขตกลุ่มประชากรเป็นทั้งเขตภูมิภาคหรือทั้งประเทศ เพื่อนำผลการศึกษามา เปรียบเทียบกัน ด้วยวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ทิพย์วารี พาณิชย์กุล. (2560). แนวทางพัฒนาสถานสงเคราะห์คนชราในสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดเพื่อบริการรับสังคมสูงอายุของประเทศไทย. ใน วิทยานิพนธ์สังคม สงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1/2/3. (15 เมษายน 2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแล ผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์. (บุศรา เชื้อดี, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1/3. (8 มีนาคม 2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแล ผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์. (บุศรา เชื้อดี, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1/3/4. (10 เมษายน 2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแล ผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์. (บุศรา เชื้อดี, ผู้สัมภาษณ์)

- ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1/5/6. (22 มกราคม 2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์. (บุศรา เชื้อดี, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2/3/5. (19 เมษายน 2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์. (บุศรา เชื้อดี, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2/7. (5 เมษายน 2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์. (บุศรา เชื้อดี, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2/7. (25 กุมภาพันธ์ 2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์. (บุศรา เชื้อดี, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3. (3 เมษายน 2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์. (บุศรา เชื้อดี, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3/4. (27 กุมภาพันธ์ 2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์. (บุศรา เชื้อดี, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3/4. (31 มีนาคม 2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์. (บุศรา เชื้อดี, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3/5. (12 เมษายน 2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์. (บุศรา เชื้อดี, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4/5. (25 มีนาคม 2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์. (บุศรา เชื้อดี, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4/6. (20 มีนาคม 2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารคุณภาพศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดนครสวรรค์. (บุศรา เชื้อดี, ผู้สัมภาษณ์)
- พระมหาไพสิฐ อภิชาโน (จะโต) และปิยะธิดา อภัยภักดิ์. (2563). การจัดสวัสดิการสังคมให้กับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลบางกระทีก อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, 15(1), 87-99.
- พิมพิมล พลเวียง. (2555). ปัญหาอุปสรรคในการจัดสวัสดิการสังคมของท้องถิ่น. ใน วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2561). การรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2560. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- วรานิษฐ์ โชคนิธิรินทร์. (2558). การบริหารภาครัฐในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุกรณีศึกษากรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 - พ.ศ. 2579. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครสวรรค์. (2560). วิเคราะห์และสรุปสถานการณ์จากชุดข้อมูลกลางเรื่อง “ผู้สูงอายุ” จังหวัดนครสวรรค์. นครสวรรค์: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครสวรรค์.
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครสวรรค์. (2558). สรุปผลรายงานกองทุนผู้สูงอายุ. นครสวรรค์: สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครสวรรค์.
- สำนักงานสถิติจังหวัดนครสวรรค์. (2563). เนื้อหา: สังคม: ผู้สูงอายุ. เรียกใช้เมื่อ 10 ตุลาคม 2563 จาก http://nksawan.nso.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=357&Itemid=536
- อิศริย์ กัลยวรกาญจน์. (2561). การยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ปทุมธานีและนนทบุรี. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- Cronbach, L. J. (1984). Essentials of psychological testing. (4 th ed.). New York: Harper & Row.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.
- Nadler, P. . (1989). Corporate Human Resource Development. New York: Van.Nostrand Reinhold Company.